

УДК 378.018.43:005.963.2-051

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЬЮТОРА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У MOODLE 3.2

Осадча К.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь,
e-mail: okp@mdp.u.org.ua*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Дистанційне навчання (ДН) позиціонується як форма навчання поряд із заочною та очною формою або як їх складова, тоді говорять про змішане навчання. Усталеним є уявлення про ДН як про форму навчання в освіті дорослих, підвищенні кваліфікації, отриманні освіти для людей з обмеженими можливостями. Останніми роками широке впровадження дистанційних технологій навчання набуває актуальності у зв'язку із довготривалими і частими карантинними заходами у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах. Отже, постає проблема впровадження дистанційних технологій навчання в освітній процес, а також доцільної організації діяльності тьютора в умовах дистанційного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функції та завдання тьютора у ДН висвітлювали Т.І. Борисенко, В.О. Гравіт, М.В. Іващенко, В.М. Кухаренко, Л.Л. Ляхоцька, В.В. Олійник. Можливості дистанційних технологій навчання розглядали у свої наукових працях В.Ю. Биков, В.В. Осадчий, С.О. Сисоєва та ін. Основними функціями тьютора у ДН низка авторів В.В. Олійник, Л.Л. Ляхоцька, В.О. Гравіт вважають такі: надання консультаційної допомоги під час навчання, інформаційна підтримка процесу навчання, розв'язання конфліктних проблем, які виникають у процесі навчання, адаптація студентів до нової форми навчання [1, с. 189]. В.В. Осадчий слушно наголошує на тому, що специфіка дистанційного навчання (стислість занять, їх інтенсивний характер, робота з дорослими) пред'являє до тьютора вимоги, які суттєво відрізняються від традиційних, як за особистими якостями, так і за формами організації навчання [2, с. 85].

У функції тьютора також входить формування та супровід індивідуальної освітньої траєкторії, яка в умовах дистанційного навчання розуміється як проект, процес й інтегрований результат продуктивної діяльності, що вибудовується в інформаційно-освітньому середовищі за допомогою засобів телекомунікацій і тьюторського супроводу, спрямованої на засвоєння знань, умінь і навичок, формування ключових компетентностей і самореалізацію [3, с. 123]. Як зазначає Т.І. Борисенко, в умовах ДН основним завданням тьюторів є керування самостійною роботою слухачів, що дозволяє виконання ними ще й таких функцій: формування спонукальних мотивів; постановка

цілей і завдань; передавання знань, досвіду; організаційна діяльність; організація взаємодії між слухачами; контроль процесу навчання [4].

У завдання тьютора входить проведення тьюторіалів у навчальній групі; організація роботи в Інтернет-конференції групи; консультування та підтримка слухачів; здійснення інтерактивного зворотного зв'язку щодо виконаних практичних завдань; підтримка у слухачів зацікавленості у навчанні впродовж всього навчання; надання можливості слухачам зв'язуватися з тьютором за допомогою телефону, пошти, електронної пошти й Інтернет-конференцій [7, с. 55].

Для того, щоб ефективно реалізовувати такі функції тьютором мають використовуватися доцільні дистанційні технології навчання.

Як сучасна педагогічна наука не стоїть на місці так і індустрія програмного забезпечення розвивається, задовольняючи запити педагогів у організації дистанційного навчання. Нині, як і кілька років тому [5], однією з популярних і поширених систем для управління навчанням залишається Moodle, нова третя версія якої з'явилася у 2016 році. Проте її можливості для організації дистанційного навчання залишаються не достатньо висвітленими у вітчизняній педагогічній науці і практиці.

Постановка завдання. Отже, актуальним постає питання аналізу можливостей платформи дистанційного навчання Moodle третьої версії для організації тьюторської діяльності у процесі навчання.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі свого розвитку Moodle є навчальною платформою, що призначена для забезпечення педагогів, адміністраторів і тих, що навчаються, надійним, безпечним та інтегрованим інструментом для створення персоналізованих навчальних середовищ. Система побудована за проектом Moodle, який очолює і координує австралійська компанія Moodle HQ при фінансовій підтримці мережі з більш ніж 60 сервісних компаній – партнерів Moodle по всьому світі. Включаючи десятки тисяч навчальних середовищ, Moodle довіряють установи та великі й малі організації, в тому числі Shell, Лондонська школа економіки, Університет штату Нью-Йорк, Microsoft і Відкритий університет. Moodle налічує більш ніж 90 мільйонів користувачів по всьому світі як академічного так і корпоративного сектору, тому це робить його найбільш широко використовуваною платформою дистанційного навчання в світі [6].

Остання версія Moodle 3.2 спрямована на поліпшення користувацького досвіду і доступності. Для удосконалення роботи тьютора у курсі розробники пропонують нову тему для оформлення дистанційного курсу з кращою навігацією, поліпшеним обміном повідомленнями та засобами редагування; додаткові опції медіаплеєра з підтримкою субтитрів; динамічні звіти учасників курсу у вигляді інтерактивних та гнучких діаграм; покроковий оглядовий тур для користувачів; можливість імпорту рамки компетентностей, а також і відповідність стандарту LTI 2, що дозволяє зробити обмін між сайтами і курсами набагато простішим. Також додано нові можливості по налаштуванню роботи з користувачами, а саме: можливість закрити обговорення на форумі

після певного періоду бездіяльності учасника курсу, змінити терміни завдання для окремих осіб або груп, поставити негативні оцінки за не виконані завдання.

Основною метою діяльності тьютора зі створення навчальних курсів з використанням дистанційних технологій навчання є розміщення якісної інформації навчального характеру для її викладання та доступу до неї слухачів. Курс у Moodle є областю, де тьютор надає навчальні ресурси і заходи для своїх тьюторантів, з метою їх засвоєння та закінчення курсу. Це може бути проста сторінка із завантаженими документами або складний комплекс завдань, де навчання проходить через взаємодію і спілкування. Сторінка курсу складається з центральної секції, яка містить завдання, та (при бажанні) блоків з боку. Тьютор курсу керує макетом домашньої сторінки курсу і може змінити його в будь-який час. Слухачі можуть бути зараховані вручну тьютором, автоматично адміністратором, або може бути дозволена самостійна реєстрація. Тьюторанти також можуть бути додані групами, якщо вони повинні бути відокремлені одна від одної або якщо завдання повинні бути диференційовані.

Допомагаючи у реалізації контролюючої функції тьютора у дистанційному навчанні, Moodle 3.2 [8] надає нові типи питань при створенні тестів: оберіть пропущені слова, перетягніть у текст, перетягніть на зображення, перетягніть маркери. Тип питання «Оберіть пропущені слова» використовує меню, що розкривається, для того, щоб у великому тексті вставити вірно пропущені слова із переліку тих, що присутні у списку. До цього типу подібні питання «Перетягніть у текст», але у них замість меню, що розкривається, використовуються блоки, які слід перетягнути у пусті блоки у тексті, щоб відповісти на завдання тесту. У питанні типу «Перетягніть на зображення» потрібно перетягнути текст або невеликі зображення на фонове зображення, що завантажено тьютором. Тип питання «Перетягніть маркери» дозволяє відмовитися від маркерів, що підказують місце їх розташування на зображенні, як у питанні типу «Перетягніть на зображення», тобто немає наперед відомих областей на основному зображенні, які видні користувачу.

Однією з важливих функцій тьютора у дистанційному навчанні є організація процесу спілкування зі слухачами. У новій версії Moodle реалізовано зручний обмін повідомленнями та швидкий доступ до системи оповіщення. Завдяки цьому тьютор та інші користувачі можуть відправляти і отримувати особисті повідомлення через Moodle, отримувати оповіщення про завдання, обговорення на форумах і т.д. Нові повідомлення виділені номером у меню повідомлень у верхній частині екрану, що дозволяє легко їх бачити, а отже швидко реагувати на них. Покращеній взаємодії тьютора із слухачами курсу сприяє удосконалення офіційного додатку для мобільних телефонів Moodle Mobile, яке полягає у тому, що тьютор може переглядати уміст дистанційного курсу у автономному режимі, отримувати миттєві повідомлення та оповіщення, швидко знаходити і зв'язуватися з іншими людьми у курсі, завантажувати зображень, аудіо, відео та інші файли з мобільного пристрою, відстежувати прогрес та оцінювання завдань, переглядати спроби проходження

тестування, записи у форумах і редагувати вікі-сторінки, а також переглядати оцінки курсу.

Висновки. Таким чином, проаналізувавши можливості нової версії відомої системи управління навчанням Moodle, можна зробити висновок про те, що вона має всі необхідні засоби для організації діяльності тьютора в умовах дистанційного навчання. Варіативність цієї система, прагнення розробників надати якомога більше засобів для представлення навчальних матеріалів, відслідковування діяльності слухачів у курсі, контролю та оцінювання навчальної діяльності тьюторантів дозволяють ефективно організувати діяльність тьютора з розробки та супроводу індивідуальної освітньої траєкторії тьюторантів.

Література

1. Методика підготовки і проведення занять з навчального модуля «Відкрита освіта та дистанційне навчання»: метод. посіб. / В.В. Олійник, Л.Л. Ляхоцька, В.О. Гравіт [та ін.]. – К., 2010. – 280 с.
2. Осадчий В.В. Методи, форми та засоби професійної підготовки учителів-тьюторів в умовах дистанційної форми навчання / В.В. Осадчий // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми виховання і спорту: зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2010. – № 6.
3. Кулешова Г.М. Модель организации индивидуальной образовательной траектории ученика в дистанционном эвристическом обучении // Известия РГПУ им. А.И. Герцена. – 2008. – №63-2. – С. 123-127.
4. Борисенко Т.І. Концепція та основні принципи створення корпоративної системи дистанційного навчання / Т.І. Борисенко, С.О. Складаров, Ю.М. Чмельов, Ю.В. Дергунова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-1/doc/3/08.pdf>.
5. Осадча К.П. Організаційні проблеми впровадження системи управління курсами у процес професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://2013.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=24&lang=uk>.
6. About Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://docs.moodle.org/32/en/About Moodle](https://docs.moodle.org/32/en/About_Moodle).
7. Сисоєва С.О. Професійна підготовка викладача-тьютора: теорія і методика: навч.-метод. посіб. / С.О. Сисоєва, В.В. Осадчий, К.П. Осадча. – Київ, Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2011. – 280 с.
8. Moodle 3.2 release notes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://docs.moodle.org/dev/Moodle_3.2_release_notes.

Анотація. У статті наведено функції тьютора дистанційного навчання. Автор описує результати аналізу нових можливостей системи управління навчанням Moodle версії 3.2 для організації діяльності тьютора в умовах дистанційного навчання. Розглядаються засоби розміщення якісної інформації навчального характеру, організації спілкування зі слухачами та нові типи питань тестів.

Ключові слова: Moodle, система управління навчанням, діяльність тьютора, дистанційне навчання